

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Alföldi Kereskedelmi és Pénzügyi Társaság
 Budapesti központi irodája
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

— Egyezesam ára 4 fillér. —
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A miniszterelnök beszéde.

— apr. 29.

Szell Kálmán beszédével foglalkozik a politikai világ és az ország közvéleménye. A miniszterelnök fellépésével megoldotta a feladatot, melyre vállalkozott. Pedig kétszeresen nagy feladatot is tűzött maga elé, először hogy erélyes intelmet intézzon az ellenzékhez, másodsor, hogy igazolja egész magatartását ebben a helyzetben és előre is igazolja jövő magatartását, ha az ellenzék nem tér helyes utra. Fegyverei e feladatok legyőzése körül nem voltak egyebek, mint tények, előadva nem művészi, hanem a saját világitásukban, melyeket a nagy eseményekkel összefüggésben maguk sugároztak ki. Kimutatta egyrészt, mily szükséges a katonai javaslat, mert a monarchia hadserege intenzív kiképzésben visszamaradt a többi államok hadseregei mögött, de mert a monarchia hadserege más államokhoz aránylag híjával van a szükséges emberanyagának is és mert hadseregünknek ez aróvidsége egyuttal igazságtalanság is, melyet a véletlenül be nem sorozottak költ-

ségére követnénk el a besorozottak ellen.

Bebizonyította egyuttal, hogy a többi költségvetésekhez képest, melyek az állam fejlődésének megfelelőleg folyton emelkedtek. éppen a hadügyi költségvetés maradt vissza egészen aránytalanul, és a most kilátásba helyezett emelés nem követel a nemzetül túl-nagy, vagy legalább elviselhetetlen áldozatokat. És miután ezen felül a kormány kötelező ígéreket tett a hadseregére és a hadi kormányzatra, a katonai büntetőperrendtartásra, a magyar elemeknek magyar ezredekben való alkalmazására vonatkozó minden kívánt reformot illetőleg és megmutatta hajlandóságát, hogy más kívánalmak iránt is, melyek a magyar hadsereg magyar jellegének emelését előmozdítani hivatják, előzékeny, — a kormány minden hibától mentnek tudja magát, hogy a politikai zavart, mely most keletkezik, a legesekélyebb mértékben is részéről is szintén előmozdította volna.

Ezen felül oly messze ment az ellenzék, hogy az indemnitásra is átvizsi az obstrukciót, melylyel a katonai javaslat ellen küzd. Miután

ez mind megtörtént és minden igazán alkotmányos kormánynak, mint ezt Szell Kálmán az angol alkotmánytörténetből bebizonyította, az a feladata, hogy első sorban a parlamentarizmus és a többségi akarat elvét megóvja — a magyar kormány nyugodt lelkiismerettel bele fog menni az exlex-be, ha ezt az ellenzék minden áron elő akarja idézni és — a nélkül — hogy a felelősség terhét le akarná rázni. a parlamentet mint állandó ellenőrzést együttartja és iparkodni fog az államgépezet automatikus üzeme által kielégíteni az állami érdekeket. Kötelességének tartja Szell Kálmán, hogy e viszonyok közt helyéről mindaddig ne távozzék, míg a parlamentáris elv győztes nem lett s a helyzet ki nem bontakozott.

A beszéd hatása rendkívüli volt, nemcsak a többségre, melyet vezérének bátorsága, határozottsága és lelkiismereti nyugalma szinte fellillanyozott, de rendkívüli volt a hatás a kisebbségre is, melynek turbulens magatartása mind gyöngébb és gyöngébb lett, míg a beszéd végével, mely nemes pathosban hangzott el, végleg elnémult.

Székely góbéságok.

Ista Vajda Emil dr.

Némely írók szálas, magas embereknek írják le a székelyeket. Ezt általánosan nem mondhatni. Inkább közép természetűek s izmos vaskos, erősen kifejlett testalkatúak. Munkában kitartó szívóságu azt mondván: fehérkezű kovácsnak fagars való.

A szülők korán befogják a munkára a legkisebb gyermeköket is, azonban ha kényelemre tehetnek szert szívesen élvezik. A nép szellemi képessége, természetesen észjárásban, élcélésben, példabeszédes magyarázatokban magas fokban nyilvánul. Perlekedő természete erősen ki van fejlődve, melyre talán befolyt az a kiváltásos intézményök is, hogy a legkisebb perőkkel is szabad volt a király elé menniök.

Mindenik kész ügyvéd s a jussát kórömszakadtáig védi, eszejárása s erélyes gondolkozása tul tesz „három örményen is. A szabadságot különösen élvezvén, egyenes, bátor, szókimondó s nyilt-szívü. E mellett azonban furfangos s erélyes észjárásu. A függési viszonyt nem igen türi. Türeelmes, de haragjában indulatos s szenvedélyes. A harcban a vak-

merőségig bátor és elszánt s Petőfiként minden kis cseppje drága gyöngyöt ér.

Jobban bizik magában mint másban s dolgát szereti maga elvégezni. Elettömódja egyszerű, de ha kedve telik, a költséget sem kíméli.

A székely kedélyállapota derült, vig, szeretet lakmározni s a barátságos összefüveteleknél igen kedélyes.

Egymás között igen sokat versengenek, de idegennel szemben összetartanak mint a lányszem. Lopás csalás előttük nagy bün.

Vendégszeretetenben tulságos, melyről Kővári, Erdély tudós írója így nyilatkozik: „amagyar jó szívvel látja a vendéget, a székely jószágával valóságos betegg teszi.”

A székely vallásos nép s erkölcsi viseletét is ez vezérli.

A dalolást igen szereti. A csüördögölt s esárdást szenvedélyesen járja. Táncuk a „Viorában“ a fővárosban is méltó feltünést keltett. Van ősi hangszerük a timbora s eredeti népdalköltészetük.

Messze vinne, ha a székelyek lakásait, berendezéseit, családi szokását, öltö-zékét, társadalmi intézményeit stb. írnam le, melyekről sok érdekes dolgot lehetne fölemlíteni.

E helyett néhány eredeti s a székely észjárás jellemzően visszatükrözö néhány megtörtént adomát ugynevezett góbéságot mondok el.

*

A székelyek közzül sokan látogatták meg az országos kiállítást. Mikor tömegesen járták az utcákat a főváros közön-sége megbámulta a déleeg népet s a szép székely, torockai leányokat, festői öltözetükben. Jókai elragadtatással beszélgetett velök.

Egy udvarhelyi ismerőssel állt szóba.

— Hát a kiállításban volt-e Józsi bá?

— Má hogy a csumába ne löttem volna ahajt édös jó uram, mikor ezé kötöttem idáig.

— Hogy tetszik kiednek a kiállítás?

— Hely, jó uram! ahajt nagy lépést tött a magyar. Sok pénzibe kerülhetett biz az országnak ez a kiállítás. Epegest nem bánom, ha ebbe a mimitumba két pengövel több adót is fizetök.

„Az Isten titkát s a székely góbé eszejárását nehéz kitalálni“ — mondja a közmondás s ezt mutatja András báesete is.

Réggebbi időben a többek között Udvarhelyt a collegium auditoriumában nagy disputációkat (vitakozásokat) tartottak olykor-olykor egyes vallási fogas kérdések felett.

A mai nap fordulónap volt a magyar alkotmányra és az ellenzék részén a politikai érzék intenzitására nézve.

Sok szabadelvűpárti képviselő adott ma kifejezést annak a véleményének, hogy az ellenzéknek ily nagyszabású szöveg után az utolsó pillanatban engednie kell és a beszéd gondolatbősége és az érvelés élessége után ez az eredmény természetes is lenne, ha az ellenzéknek erkölcsi ereje is lenne, hogy elhamarkodását beismerje.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 28.

Erősen megesapant érdeklődés mellett folytatták ma az indemniti tárgyalását. A padok mindkét oldalán jó formán üresek voltak, a mikor az ülést Daniel Gábor alelnök megnyitotta a ki különben ma szintén fogadott küldöttséget, sőt Apponyi is fogadott hármat.

Kisebb esatározások folytak az ülés elején Széll Kálmán miniszterelnök és Polonyi határozott vereségével végződött. Azután Krasznay beszélt. Alig hogy felállt nemesak a jobboldal, hanem a saját pártja is kivonult. A jobb oldalon benmaradtak pedig oly erősen zugtak, hogy a szónok a saját szavát sem érthette. Ez a zaj folytonos volt már Polonyi beszéde alatt is. Így akarta visszafizetni a szabadelvűpárt az ellenzék tegnapi zajongásait a miniszterelnök beszéde folyamán.

A Krasznay beszéde egyébként alkalmat adott a folyosói tanácskozásra: — Mi lesz?! Hogy lesz?!

Azt már a legvérmesebbek sem remélik, hogy az ellenzék leszereljen május elseje előtt és így az exlexet most már elkerülhetetlennek tartja mindenki.

Purpalék azért ma is folytak ellenzéki és szabadelvű pártiak között, de e kapacitálgatásokban Justh Gyula ma nem vett részt, mert választóit vezette az elnök elé! Ünnepelesen feketében járt fel és alá a folyosón.

Feltűnt a miniszterelnök és Kossuth Ferenc hosszabb tanácskozása, de eredményt természetesen ettől sem várt már senki.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

A napirend előtt

Vartán Endre egy tegnapi jelenték-telen közbeszólását rektifikálja.

Elnök kijelenti, hogy a naplóbiráló bizottsághoz utasítja a rektifikálást.

Az indemnitás.

Polonyi Géza félreértett szavainak helyreigazítása címén hosszabban polemizál Széll Kálmán miniszterelnökkel és azt bizonygatja, hogy a magyar hadsereget német nyelven vezényelni nem lehet és nem szabad. Andrassy Gyula gróffal is polemizál.

Ballagi Géza: Ez mind személyes kérdés?!

Polonyi: A ház engedelmevel, nem fogja untatni a házat, de azért tovább polemizál. A közös hadügyminiszternek nincs joga rendeletet kiadni a vezénynyelvre vonatkozólag, ha pedig kiadott ily rendeletet, kérni, hol van az? Hadd tudják meg és nyújthassák be a vádala helyezési indítványt: az obstrukciót illetőleg május elseje után kétszeresen harcolnak a kormány ellen mert gazdasági krízisbe kergetik az országot. (Emlenmondások jobbról. Zaj.) A miniszterelnök tegnap Toxa és Pittre hivatkozott ezek az anteakták neki nem imponálnak. Az ő anteaktája az anyakönyv. Magyarul tanult az anyjától és magyarul akarja tanítani gyermekeit. Teljesíteni fogják kötelességeiket. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: A törvény ő felségére ruházta a hadsereg vezényletét.

Felkiáltások a szélbalon: A magyar királyra!

Ugron Gábor: Értse meg! A magyar királyra!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hasztalan kiáltanak közbe, mert a törvény ő felségét mondja, a ki természetesen nem lehet más, mint a magyar király. Ő felsége célszerűségi okokból rendelte el az egységes vezényletet. Hivatkozik a 67-es tárgyalásokra, a mikor maga Tisza Kálmán is az akkori balközép vezére a királyra akarta bízni a vezénylet meghatározását. A törvény szerint járt el mindig. Maga Polonyi angol példákra hivatkozott, de most mikor ő (Széll) Polonyi ellen fordította az angol példákat, akkor nem tetszenek neki. (Elnök derütség.) Semmiféle jogérzelem, jogtörés, jogfosztás nincs a katonai javaslatokban, tehát nincs ok az obstrukcióra. Az 1889-iki véderővita alkalmával, a mikora 14 §-ról volt szó, maga is ellene nyilatkozott.

Felkiáltások a szélbalon: Miért nem szólalt fel?

Széll Kálmán miniszterelnök: Mert exponált állásban volt pár évvel lemondása után és nem akart félreértetni. Most azonban semmiféle jogfeladásról sincs szó, még kevésbé alkotmánysértésről. (Zajos helyeslés.) Tiltakozik tehát minden erőszakosság ellen. (Zajos helyeslés jobbról.)

Polonyi Géza: T. Ház! (Percekig tartó zaj.)

Elnök esendet kér.

Polonyi a jobboldalon tartó folytonos zaj miatt leül.

Elnök erélyesen kijelenti, hogy Polonyinak szót adott, esendet kér.

Polonyi újból ismétli, hogy nem tud oly rendeletről, mely a német vezénnyelvet elrendelné.

Krasznay Ferenc: T. Ház! (Zaj jobbról.)

Kubik Béla: Miesoda börze ez. Így nem lehet tárgyalni. (A jobboldalról sokan kivonulnak. Folytonos zaj.)

Vészi József: Önök tegnap folyton

Ily alkalommal az volt a szokás, hogy egy huszast kellett betenni az elnöki asztalon levő kalapba mindenkinek, a ki disputálni akart. Ekkor az elnök egy kérdést tett föl a disputálók egyikéhez, másikához s ha megfelelt a kérdésre ügyesen, akkor elnyerte a kalapban levő, pénzösszeget, de ha nem volt kielégítő a teletelet, akkor odaveszett a pénze.

Egyszer András bá doszkával utnak indult Oláhfaluból Fehérvár felé. Udvarhelyre érve, a kollegium kapuja előtt megállítja ökreit. Az ostort a járompálcára akasztja. Rojtos börtarisznyáját előfordítja s rázogatja, hogy vajjon a pénz benne van-e, mit Kata anyjukon bele teve utravalónak. Azért állította meg ökreit, mert látta, hogy a kollegium kapuja felibe karomnyi vastagságu betűkkel, ez van kiírva: „Itt ma nagy disputáció lévén András bá nagy bajjal kibetűzi s beindult, de előbb meghagyá az ökröknek, hogy „oszték csöndesen várjatok ahajt rám, mert neköm egy kis fontos dögöm akadt vala.”

András bá benyitott az ajtón. Sokan voltak biz ott.

— Isten ágya meg kietőket — köszönté.

— Isten hozta kiedöt és — felelé az elnök,

— Hát kiednek mi a baja kérdezték.

— Disputálni akarnék felelé a székely

— Igen de előbb pénz kell mondák.

— Van nekem az is — felelé s betette az ezüst huszast a nagy kalapba.

Igen de én sietnék ám, mert várnak rám.

Jól van mondá az elnök. Én tehát teszek, kiedhöz egy könnyű kérdést, mely a kied eszéhez való. Mondjameg nekünk egész bátran hogy Szt. Péternek az anyját hogy hívták!?

András bá megrökönyödött s mély gondolkozóba esett. Ilyenre nem volt elkészülve. Az egész gyülekezet rá figyelte. Mi lesz most.

— Nem győzték várnia teletelet.

Az elnök sürgette.

Az öreg végre nagy komolyan így szólt. „Jaj uram én nem megyek oly messze, hanem mondják meg neköm, hogy az én édös nagyanyámat hogy hívták!?”

— A szemevilága kiednek — mondá az elnök, hát mi azt honnat tudnók.

— No ha nem tudják, biz akkor a pénz az enyém.

Megfogta a kalapot, kiürítette s Isten ágya meg kietőket jó egészséggel odább állott.

Mindenkinek tátva maradt szeme szája.

*

Hogy a góbéság a székely kölyökben is is ki van fejlődve, érdekes példája a következő eset.

Magával vitt ősszel a diák egy szegény, de nagyon eszes székely fiut Kolozsvárra az iskolába, hogy legyen belőle valami. Gondozta, tanította. A diáknak akkor még nem volt ülőszéke. Agyában olvasott, ült; tanult, irogatott s leckézette privát tanítványait.

Pát hét mulva ezt a fiut is elhívta hogy olvastasson vele.

A gyermek egész naiv módon így szólt:

— „Igen de édös anyám neköm otthon azt mondá, hogy lefekudt ökrökkel nem lehet szántani.”

A diák nagyot nézett s sohse kérdező többé lefekve a tanítványát.

Ez a gyermek a nagyszünetidőn két garassal a zsebében hazament Kolozsvárról Homoródra gyalog, pedig falujából akkor dugta ki az orrát legelőszőr. Ma miniszteri tanácsos, méltóságos ur.

duruzsoltak a miniszterelnök beszéde alatt.

Kubik: Így beszűntetjük a tárgyalást!

Elnök kéri a házat, hogy haligassa meg a két oldal szónokait.

Krasznay Ferenc furesának tartja, hogy a miniszterelnök tegnapi beszéde alatti zajt neki akarják visszaadni. (Ellenmondások jobbról.)

Vészi József: Halljuk Krasznayt!

Krasznay Ferenc a miniszterelnök beszédét két részre osztja. Az első felében a nemzetiotlen hadsereget védte, a másik felében bejelentette, hogy törvénytelen fog kormányozni. Szintén angol példákra hivatkozik és azt fejtegeti, hogy Angliában épen csak a költségvetés bizalmi kérdés. A felelősséget elhárítja az ellenzékéről, mert az ellenzék nem obstruált addig, csak beható vitát folytatott. Ehhez pedig joga van. De a kormány május elsejétől törvénytelenül fog kormányozni és ez alkotmány sértés, amely miatt vád alá kell helyezni a kormányt. A miniszterelnök tegnap ferditett is.

Szell Kálmán miniszterelnök: Ez ellen tiltakozom. Történelmi és jogi fejtegetéseket hoztam elő.

Krasznay Ferenc: A nemzeti jogok védelmét hangoztatja és azt hirdeti, hogy most már elérkezett a cselekvés ideje. Vissza kell vivni a nemzet elkobzott jogait. Az indennitit nem fogadja el.

Szünet után

Csávolszky Lajos szólal fel. Elhiszi, hogy a miniszterelnök nem hitt a nagy ellenállásban. Elszámította magát, mert bizott az ellenzék gyöngeségében. A pak-tum elkábitotta az ellenzékét és ezért volt elnéző eddig. De most már vége az ellenzék türelmének. Eddig csak díkei-óztak, de most már cselekedni kell. Az ellenzék most cselekszik, mert az obstrukció tett.

Szerinte a miniszterelnöknek le kell mondani az állásáról, — mert törvényes kormány törvényen kívüli állapotban nem kormányozhat. Mutasson a miniszterelnök példát az utódoknak és hagyja el önkényt a miniszteri székét, miként elhagyta 1879-ben. Akkor becsülni fogja az ország, a nemzet és a király is egyaránt. Miként megbecsülték őt 1879 után. A midőn azt látják, hogy politikai jellemtelenséggel is lehet kormányozni.

(Nagy zaj jobbról. Zajos Rendre! kiáltások.)

Az ülés végén

Lengyel Zoltán interpellált a vasúti alkalmazottak fizetése tárgyában.

Az interpellációt kiadták Láng miniszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

Láng Lajos a helyzetről.

— apr. 29.

Követve az angolok szokását, mely szerint társas összejövetelek alkalmával megszólaltatják a politikát, a belvárosi polgári körben Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter nyilatkozott a politikai helyzetről s néhány olyan igazságot mondott, mely megérdemli, hogy megszívleljék. A magyar ember bátor fölfelé, de lefelé nem, — mondja a kereskedelmi miniszter. Igazán meglepő, hogy ennek ismerete csak most jutott először kifejezésre, holott a tapasztalat, hogy az tényleg így van, elég gyakori. Mily gyakran megtörtént, hogy holmi frázishős egy csoport embert gyűjtve maga köré, az egész társadalmat terrorizálta, mert senkinek sem volt bátorsága, hogy a nagy-

szájának torkába forrassa a szót s visszautasítsa a tulkapásokat. Ez a gyöngeség már sok kimondhatatlan kárt okozott a magyarságnak s azt a rokonszenvet, melyet egyébként a külföldön kelteni alkalmunk volt, az ellenkezőre fordította.

De itthon is tapasztalhatjuk, hogy a nagyszájúak, a tulzók és a türelmetlenek azok, kik ellenségeket szereznek a magyarságnak. Türi az ember, hogy terrorizálják, de az elégtétel és a visszafizetés vágya majdnem kiirthatatlan gyökeret ver a lelkekben.

A terrorizmus, mely egy ideig csak a társadalmi életben pöffeszkedett, immár a parlamentbe is bevonult s egy tulnyo módon nagy többség tehetetlen egy marok lármás nagyszájúval szemben. A kereskedelemügyi miniszter itt a nemzet testének egy sebes pontjára tette rá az ujját s a komolyan gondolkozóknak össze kellene állniok, hogy nagy baj van az ma világosabb, mint bármikor ezelőtt. Csak egy-két nap választ el bennünket attól az időponttól, midőn alkotmányos életünkben beáll az a bizonyonyal nem kívánatos állapot, hogy egyideig költségvetés nélkül kell kormányozni és még hozzá Szell Kálmán kormányzata alatt, melyet ugyanaz az ellenzék, mely most obstruál, nem kisebb örömmel üdvözölt, mint a szabadelvű párt.

Az alkalomnak megfelelőleg, melynél a kereskedelmi miniszter beszélt, nem ütött meg tulerős accentásokat, sőt egy pillanatra játszani engedte aranyos humorát. A parlament szomorú helyzetét annak kell tulajdonítani — ugymond — hogy a magyar nemzet nagyon is jól érzi magát, különben olyan fényűzést, a minőt a nemzet egy része megenged magának, nem tudna kifejtteni. Sajna! nem így van és senki sem tudja jobban, mint a kereskedelemügyi miniszter, aki elég súlyosan érzi, hogy a kormány keze meg van kötve s a rendellenes parlamenti helyzet folytán nincs módjában keresztül vinni mindazt az akciót, melyektől a gazdasági állapotok orvoslását lehetne várni.

A nagyközönség megiehetős könnyen veszi a költségvetés nélküli állapot bekövetkezését, mert nem gondol tovább a legközelebbi jövőnél és bizonyos, hogy az állam működését nem fogják beszűntetni. De ha tudatára ébred annak, hogy vámtarifa nélkül — nem lehet kereskedelmi szerződéseket kötni, hogy a be- és kivitel megakad, kereskedelem és ipar nagy károkat szenved, akkor egész hatalmával fel fog zudulni és hirtelen véget vet az ellenzék léha játékának.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A megyei állandó választmány** tegnap délelőtt Puky Gyula főispán elnöklété alatt ülést tartott, a melyen a május hónap 15-én tartandó megyei közgyűlés elé kerülő megyei ügyeket vették tárgyalás alá, melyekre vonatkozólag megtették a javaslatokat.

× **Tanács ülés** volt tegnap Kovács József polgármester elnöklété alatt, melyen Ronesik Lajos főszámvevőnek az 1902 évre vonatkozó zárszámadását vették részletesen tárgyalás alá. A zárszámadást, melynek adatait ismertettük, a tanács minden tekintetben rendben találta.

× **A városi szeszadóptléket kezelő hivatal** a bor és hus fogy. adóhivatal helyiségében Széchenyi-utca 3 szám alá költözött át — a bejelentések és befize-

tések tehát mától fogva Széchenyi utca 3 szám alatt eszközöndők.

× **A városi kórházi bizottság** tegnap délután Körner Adolf elnöklété alatt ülést tartott, a melyen a közkórház ügyrendjére vonatkozó szabályrendeleti javaslatot tárgyalták tételenként. A javaslat a legközelebbi közgyűlés elé fog kerülni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Május 2—3. Debreceni löversenyek.

Május 7. Rendkívüli közgyűlés a városi háznál.

Május 11—12. A nőegylet műkedvelő előadásai.

Május 18. Polgármesterek országos gyűlése.

Május 18. Országos ifjusági tornaverseny.

Május 22. A város Rákóczi-ünnepé.

* **A Csokonai-kör a Rákóczi-szoborra.**

A Csokonai-kör a március 14-én tartott Rákóczi-émlékünnep tiszta jövedelmét kikerekítette 50 koronára s ez összeget elküldte Kassára, Shünszter Tivadar polgármester kezébe.

* **Készülődés a műkedvelő előadásra.**

Május hó közepe táján műkedvelő előadást rendez a debreceni jótékony nőegylet, színrehozza Herceg Ferenc nagyszerű vigjátékát, a Gyurkovics lányokat mai napon kezdik meg a szereplők a próbákat Szávay Gyuláné urnó vezetése mellett, s ezután mindennap lesz próba délután 3 órától 6 óráig. Holnaptól kezdve negyedikeig bezárólag Zádor Lajos ur üzletében lehet előjegyezni az előadásra.

* **A Veresmarty-émlék áthelyezése.**

Az ev. ref. egyház küldöttjei a Csokonai-kör tagjaival tegnap értekezletet tartottak az *Emlék kertben* levő Szombati Veresmarty emlék-oszlop elhelyezése tárgyában. Értekezlet után szemlét tartottak az emlékkertben s megállapították, hogy az emlékoszlopot a vallásukért vértanu halált halt gályarabok emlékoszlopával egyvonalon lesz legalkalmasabb elhelyezni. A szobrot új alapzatra helyezik el, magasabbra, mint a mostani s így a szobor az áthelyezés által e tekintetben is előnyös változáson fog keresztül menni. A tervek elkészítésével a mérnöki hivatalt kéri fel a bizottság.

* **Esküvő.** Hirsch József kereskedő tegnap délelőtt esküdött örök hűséget Fischbein Margitkának. Az anyakönyvi kötést O l á h I m r e anyakönyvvezető végezte teljes díszben, utána az izr. templomba vonult a násznép. Esküvő után lakoma volt, mely után a fiatal pár elutazott.

* **Kereskedők figyelmébe.** Értesíti a kereskedelmi és iparkamara az érdeklődőket, hogy az idei gyapjuakció első sorozata július 8-án veszi kezdetét Budapesten, a budapesti gyapju árverési vállalatnál.

* **Pályázat adótszti állásra.**

A nyíregyházi m. kir. adóhivatalnál megüresedett adótszti állásra pályázatot hirdet a m. kir. pénzügyminiszter. A pályázati kérvények mától számítva két héten belül beadandók. Fizetés 1000 korona és megfelelő lakbér.

* **Ongyilkossági kísérlet.**

Tegnap este Erdélyi István, a helybeli Szliuka szikvizgyárban alkalmazott fiatal 22—23 éves kocsis bura hajtván fejét, szörnyen el-

keseredett szomorú sorsán s felakasztotta magát. De a könnyelmű életet folytatott ifjú tettét idejekorán észrevették s levágták a kötélről s most már semmi baja sincs.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Kovács József ev. ref. 70 éves, Fekete Erzsébet ev. ref. 13 éves, Szabó Eszter ev. ref. 4 hónapos, özv. Váradi Péterné ev. ref. 63 éves, Nagy (név telen) 6 órással, Lakatos Juliánna ev. ref. 14 hónapos.

* **Az ipartestület köréből.** A holnapi ipartestületi előljárásági ülést megelőzőleg szorgalmasan gyűléseznek az egyes szakosztályok, hogy az előljárásági gyűlésen tárgyalás alá kerülő ügyeket előkészítsék. Tegnap a közműves és cipész szakosztály ülésezett s ma a többi szakosztályok tartanak ülést.

* **Szociálisták gyűlése.** A debreceni újjászervezett szociáldemokraták vasárnap reggel 7 órakor körmenetet, délután 3 órakor pedig a városháza udvarán népgyűlést tartanak a következő tárgysorozattal: A nagyszalontai országos kongresszus küldötteinékné beszámolója. — A szociálisták ez alkalomra több budapesti szónokot várnak.

* **Az Iparos-ifjak önképzőkörének közgyűlése.** Az iparosifjak önképzőköre május 10-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését az ipartestület épületében, mely gyűlésre ezuton is felhívja a tagok figyelmét az elnökség.

* **Anyós és vő.** Régi dal, . . . régi dal . . . Igazán talán nem is lehet újságnak nevezni azt, ha anyós és vő összezördülnek, — az alábbi eset csak annyiban különbözik a többitől, hogy az anyós nem saját félelmetes fegyvere, hanem a rendőrség útján akar bosszút állani hirtelen kezű vejjén. Történt pedig az eset úgy, hogy M. J. jogszigorlót annyira kihozta sodrából anyósának K. S. nénak izgatása, hogy elkeseredésének utlegekben adott kifejezést. Az anyós jelentést tett a rendőrségen, csak most már fel ne mentse a vőt a méltányos és humanus kir. járásbiróság.

* **A becsületes megtaláláshoz.** Molnár Eszter szegény cselédleány tegnap a Nap utcától a Nagytemplomig terjedő utcánalon elveszítette 10 korona pénzét. A szegény leány sirva jelentette be vesztését a rendőrségen. A becsületes megtaláló bizonyítsa be, hogy nemcsak becsületes, de jószívű is, s hozza fel a talált pénzt a rendőrség bűnügyi osztályához.

* **„Hova megy drágám? . . .”** Nagy botrányt csinált egy italos uri ember az éjszaka a vasuti állomáson. Kiabált a rendőrré, hogy tartóztasson le egy fiatal nőt, aki ő ellene merényletet intézett. A rendőr okosabb volt ennél. Jelentette a biztosnak, hogy az az ur mit kíván tőle? Az éjjeli ur még egyre harsogta, hogy le kell tartóztatni a hölgyet.

— Miféle hölgyet? — lépett végre hozzá a biztos.

Az ur egy csinos, uriasan öltözött fiatal nőre mutatott.

— Ezt, vigyék be egyszeribe!

A szegény nő kétségbeesve mene-

kült volna a szegyeteljes jelenet elől. A megalázásra sirva fakadt.

— Hát mit tett ön ellen ez a nő?

— Mit? — pattogott a kiváló férfi a hallgatóság kíváncsisága mellett, — azt merte mondani, hogy én számár vagyok.

Nevetés tört elő innen is, onnan is. Ez még inkább fölbőszítette a számárnak sértett uraságot. Es zajongott — elégtételért.

— Miért szamarazta le ön — fordult most a békeszerzés kedvéért a biztos a fiatal nőhöz, (akiről kiderült, hogy az édes anyját várta) — ezt az urat?

— Azért — felelt a nő fölháborodva mert meg akart csipni és azt mondta: „Hova megy drágám? . . .”

Most volt csak nagy nevetés. A biztos a folyton lármázó urnak aztán leckét tartott, hogy a megtorlást nagyon is megérdemelte a nő inzultálásáért.

De most már fogadjon szót, aztán menjen haza, mert a botrányszerzőkkel a bíróság sem tréfál. A nő ellen dühöngő urat végre is el kellett az állomásról távolítani.

* **Enyveskezü utitárs.** Káhrél Hermin a Budapest felől jövő személyvonaton egy fülkében utazott Debreceni Juliánna szalmakalap-elárusító nővel. Mikor Debrecenben kiszállottak Káhrél Hermin nagy ijedtséggel vette észre, hogy 15 korona pénzét és több értékes holmiját tartalmazó kézi táskája eltűnt. Rögtön utitársára gyanakodott. Kit az előhívott rendőr pártfogásába vett. Megmotozásakor semmit nem találtak nála, de megtalálták a kizitáskát a vasutállomás és állomási rendőrök közti uton, hol az enyveskezü asszony ijedtében eldobta. Debreceni Juliánna letartóztatták.

x **Debreceni Kölcson Segélyző Egylet**-be (Kossuth u. 11.) husz éves feunállása óta az idén iratkoztak be legtömegesebben, úgy hogy eddig a 20-ik évtársulatba 3445 új tag 22325 betéttel lépett be. Összesen van az egyletnek 11545 tagja 96325 betéttel. Hogy ezen nagy forgalmat az egylet könnyebben lebonyolíthassa az igazgatóság elhatározta hogy szombatonként ullandóan 3 pénztárt tart fenn a közönség kényelmére. A kölcsönös segélyző egylet saját tőkéje 5 millió korona, hetenkint több mint 40 ezer korona folyik be heti befizetésekéből, mely összeg a tagok részére kölcsönkép adatik ki.

x **Ovadékképes pénzbeszedőt** mellékjövdelemmel és fixummal keres a Kazinczy Könyvkereskedő részvénytársaság Debrecenben.

x **Könyvelő,** ki több éven át mint másod könyvelő pénztintézetnél működött igen szép irással megfelelő állást keres. Szíves megkeresések P. jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

EGYHAZ és ISKOLA.

Árvaügyi bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház árvaügyi-bizottsága holnap délután 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. egyházépület tanácstermében. Tárgy folyó ügyek.

Debreceni theologusok B-Diószegen. Egész napra terjedő ünnepséget rendeznek május 17-én Bihar Diószegen a debreceni ev. ref. theológia hittanhallgatói, kik az ottani ev. ref. egyház meghívására mennek le Diószegre. Délelőtti ünnepi istentisztelet lesz a református templomban, délután megkoszorúzzák Kossuth Lajos szobrát, este pedig hangversenyyel egybekötött tánccmulatságot rendeznek a hittanhallgatók, kik nagy számmal vesznek részt a szép sikerűnek ígérkező kiránduláson.

A diák sapka. Tegnap délután 5 órakor gyűlést tartott a főiskola ifjusága, hogy a főiskolai hallgatók jelvényének, a diáksapkának kivitele felett határozzon. Görömbey Péter szenior elnökolt a gyűlésen, mely Milotay István, Hódy Béla, Beke Kálmán és Nagy Mihály hozzászólásai után kimondotta, hogy az ifjuság minden főiskolai hallgatóra nézve erkölcsileg kötelezővé teszi a diáksapka viselését, melyet hivatalos jelvény gyanánt elfogad. A diáksapkán két nemzeti színű és egy egy vörös email D. A. betűkkel ellátott gomb lesz s csak igen kevésben fog eltérni a budapesti egyetemi hallgatók által viselt diáksapkától. Szóba került a gyűlésen a május 22-én rendezendő Rákóczi ünnepség ügye is, melyre nézve Nagy Sándor és Nagy Mihály hozzászólásai után egy határozott az ifjuság, hogy az ünnepség keretében népnünepet is rendez, melynek előkészítésével a Főiskolai magyar irodalmi társulatot bizza meg.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Ápril 29, szerda, *Egy szegény ifjú története*, színmű, Krasznay Ernő felléptével B. bérlet,

Ápril 30, csütörtök, *Bob herceg*, daljáték, C. bérlet,

Május 1, péntek: *Bob herceg*, daljáték A. bérlet

Május 2 szombat; *Lady Windermere legyezője*, színmű, először, B bérlet,

Május 3 vasárnap: *A doktor ur bohózat* este *Szegény Jonathán*, daljáték, Bérlet-szünet,

A színház városi kezelése.

A színházi bizottság ülése.

A város színházi bizottsága tegnap szótöbbséggel kimondta, hogy a színházat városi kezelésbe ohajtja venni.

Ezzel megtörtént az első lépés a debreceni színészet állandósítása felé.

A becses hölgy közönség figyelmébe ajánlom a legújabb divatu s egyenes szabásu **reform füzöket**

a mi kényelem tekintetében a régi szabásu füzöket felülmulja. — Magamat a hölgy közönség figyelmébe ajánlva; maradtam

Debrecen Piac-utca 52.

tisztelettel **Özv. Fodor Józsefné.**

Nem tudjuk, vajjon a közgyűlés hozzájárul-e majd a színházi bizottság javaslatához, de azt kétségtelennek tartjuk, hogy a tegnapi határozat az a jó, egészséges mag, melyet immár elvetettek és a melyből előbb vagy utóbb ki kell okvetlenül kelní a debreceni színművészet hatalmas, országos jelentőségű virágzásának.

A kérdésnek apró részleteit ezuttal nem kívánjuk megvilágítani. De már most kiemeljük azt a kiválóan előkelő szellemű felfogást, melyet *Dobieczy* Sándor országgyűlési képviselőnk hangoztatott. Az ő meggyőződése az, hogy Debrecennek ugyszólván egyetlen közművelődési intézménye levén a színház, ezt a művészi, nemzeti, erkölcsi és kulturális erőforrást mindenesetre értékesíteni kell a város javára nevelési szempontból is.

Mi a magunk részéről a színház városi kezelését s ezen az alapon önállóítását, a divatos. lóha áramlatokat ellenében való független irodalmi és művészeti megerősítését oly rendkívül fontos nemzeti érdeknek valljuk, hogy kötelességünk erről a város közönséget nyíltan és részletesen tájékoztatni. Ezért több cikkekben, esetleg egész cikksorozatban ki fogjuk fejteni mindazokat az okokat, melyek a városi kezelést javallják és üdvösnök bizonyítják.

Egyelőre örvendve üdvözljük az első határozatot és átadjuk a szót tudósítónknak.

Részletes hiradásunk az ülésről im ez:

Debrecen város színiügyi bizottsága tegnap délután 4 órakor Kovács József polgármester elnökle alatt ülést tartott, a melyen jelen voltak *Dobieczy* Sándor, *Vecsey* Imre főjegyző, *Boczkó* Sámuel, *Komlóssy* Dezső, *Szentkirályi* Tivadar, *Fejér* Ferenc dr., *Oláh* Károly, *Berger* Jenő, *Acél* Géza és *Makó* Lajos színiigazgató, *Vargha* Elemér jegyző.

A színiigazgató előterjesztései.

Makó Lajos színiigazgató előadja, hogy *Pálmay* Ilka közbejött gyöngéldése miatt vasárnap este nem léphetett fel, így a vendégszereplés idejét keddig meg kellett hosszabbítani. Miután azonban így a megállapított bérleteket nem játszhatja le a társulat május 10 ig, kéri, hogy az utolsó bérletes előadást május 10-én, vasárnap este tarthassa meg.

A bizottság a kérelmet teljesíthetőnek tartja, így az utolsó bérletes előadás május hó 10 én lesz.

Makó Lajos *Oláh* Károly tanácsos, színházi felügyelő útján kéri hogy a városi segély esedékessé vált második részletét 6000 koronát utalja ki a város a színházi pénztárnak.

A bizottság ezt is elhatározza.

A színház hazi kezelésben.

Ezután került tárgyalás alá az ülés legfontosabb tárgya a debreceni színháznak házi kezelésben való vezetése.

Azt a kifejezést ugyanis, hogy *intendaturát* létesítsenek a színházban, a bizottság nem tartja megfelelőnek, miután az intendánsi állást nem töltenék be.

Igy tehát csupán a színháznak művezető igazgató alkalmazása mellett való házi kezeléséről szóltak a bizottsági tagok.

Előbb felolvasták *Oláh* Károly közművelődési tanácsosnak és *Fejér* Ferenc dr. bizottsági tagnak erre vonatkozó s lapunkban annak idején egész terjedelmében közölt előterjesztését, mely a házi kezelés mellett foglal állást.

Oláh Károly ezt a jelentést azzal a felvilágosítással bővítte ki, hogy átvizsgálta a színházi könyveket s abból azt a meggyőződést merítette, hogy a debreceni színház mint *üzlet* is kifogástalan, helyes vezetés mellett. *Makó* igazgató a nyáron sőt Debrecenben is egész január 1-éig deficitet dolgozott, de most rövid 3-4 hónap alatt nem csak a deficitet hozta be, hanem tisztességes polgári hasznot is ért el. A színház házi kezelése tehát anyagiakban is a legszebb remény nyel kecsegtet. *Makó* színiigazgató külföldben egész ruhatárát, könyvtárát, szóval teljes felszerelését felajánlotta a városnak, évi 10,000 korona használati díjért. E mellett tehát a város már több mint felét megtakarítja a városi színházi segélynek.

Dobieczy Sándor szintén a házi kezelés mellett van. Szól különösen a házi kezelés szellemi, tehát művészeti előnyeiről. A házi kezelés mellett csak emelkednék a debreceni színház erkölcsi színvonala, jobban megválogatnák a darabokat s a komoly művészeti irányzatok jobban érvényesülnének. Most 30 ezer koronával segélyezzük összesen a színházat, ezzel hozzá lehetne kezdeni a házi kezeléshez. Erre pedig, azért volna szükség, mert Debrecennek a színház ugyszólván egyetlen művelődési intézménye, melynek tehát a művészeti szellemű nevelés hivatását is be kell töltenie.

Szentkirályi Tivadar a házi kezelés ellen van. Jobb ha *telt* színház *mulat*, mintha *üres* színházban nevelni akarnak. Meg van győződve arról, hogy a város házi kezelésében a színház anyagi eredménye nem állana arányban a hozott áldozatokkal.

Fejér Ferenc dr. szerint a legjobb ha *telt* színház igazi *művezetést* szerelve *mulat*. És ezt érnék el, ha a színházat házi kezelésbe vennének. *Makó* színiigazgatónak az ősszel is szép anyagi sikert eredményezett volna a színház, ha jó társulata lett volna. Most hogy jó a társulat, van közönség.

Komlóssy Dezső a jelenlegi rendszert tartja a legjobbnak. Az anyagiakat illetőleg nem lát elég biztosítékot arra, hogy a deficitet elkerüljék, a művészi színvonal megállapításához pedig joga van a színházi bizottságnak, a melynek tagjai a vállalkozó színiigazgató működését mindenkor ellenőrizhetik.

Acél Géza ugyanilyen értelemben szólal fel. A művészet megkívánja a maga szabadságát, melyet például a színházi bizottságok által korlátozni kell is, de nem szabad a házi kezelés által béklyóba szorítani.

Vecsey Imre pártolja a színház házi kezelésének tervét, esetleg így állandósítani lehet a színészetet Debrecenben. Anyagi szempontokból nincsenek aggályai, meg ha ráfizetnének se lenne több a deficit 30,000 koronánál, a mit most színházi segély címen úgy is kiad a város.

Kovács József polgármester elrendeli a szavazást.

Az indítvány ellen 4 en szavaztak, a javaslat mellett 5 en. *Igy tehát egy szavazattal elhatározta a színházi bizottság, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek a színház városi kezelésben való vezetését.*

*

Ezután a színiigazgató bemutatta az új szerződésesekkel kiegészített társulat névsorát, melyel a színházi bizottság tudomásul vett.

— (*Pálmay* Ilka bucsuja.) Tegnap este a *Nebánsvirág* ban vett bucsut *Pálmay* Ilka a debreceni közönségtől. Ismét tele volt a színház és ünnepelte a művésznőt félnyolctól tízig a tenyerek sokasága. Az előadás gyarlóság tekintetében minden elképzelhető felülmúlt.

— (*A budapesti Magyar Színház válsága.*) A fővárosi *Magyar Színház* ismét válság előtt áll. *Leszkay* András tavaly társigazgatónak magamellé vette *Zoltán* Jenő hirlapírót, a ki tegnap megvált a színházról. Legközelebb *Leszkay* is visszalép, felbontja a bérletet a tulajdonos részvénytársasággal és a színházat ösztől fogva valószínűleg megint *Beóthy* László veszi át.

— (*Komjáthy megbékült.*) Említettük, hogy *Komjáthy* János beadta lemondását a kassai színház igazgatásáról. A kassai színházi bizottság elsímitotta az ellentéteket, minélfogva *Komjáthy* tovább is kassai igazgató marad.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású — **MOLLITERGIN** — arcz s kéz bőrön szőpítő szerét, mely folyadék amíg ártalma lánagra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezét a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg **MOLLITERGIN** ára 1 kor.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, ápr. 28. Mint ide hivatalos táviratban jelentik: ő fel-sege a király május hónap 6-án hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik.

Egyetemi hallgatók tüntetése.

Budapest, ápr. 28. Ötszáz egyetemi hallgató ma tüntetést rendezett a függetlenségi párt helyisége előtt. Tüntető menetben vonultak a párhelyiség elé, hol Kossuth Ferenc, Barabás Béla és Lengyel Zoltán beszéltek az ifjusághoz, kitartásra buzdítván őket. Innen a független Magyarország szerkesztősége elé mentek, hol a lap szerkesztőségét megéljenzték, majd esendben széteszlottak.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, ápr. 28. Gruics szerb követ ma a portánál a legutóbbi határsértés miatt tiltakozást terjesztett elő. Egy tegnapi jelentés szerint az ipeki ulemabizottságot már nem zárják körül az albánok, de a bizottság mégis még ott marad. A lunai albánok és az ipeki albánok egy része kijelentették, hogy elfogadják a reformokat. A többi ipeki és gyakovai albánok még megmaradnak a reformok ellenzése mellett. Rusti basa tábornagy katonai műveleiről nem érkezett újabb hír. Ugy látszik, hogy a porta csak a csapatösszevonásokkal való fenyegetés által, de fegyverhasználat nélkül akar az albánokra hatni.

Konstantinápoly, ápr. 28. A portához két kisebb landával történt összeütközésekről érkeztek hírek a szalonikii és monasztiri vilájetekből. Az összeütközések részleteiről még nem érkezett hír.

Gabona tözsde.

Budapest, ápr. 28. Buzakinátat mérsékelt vetelkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 18,000 méternássa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafajták közül árpa 5 fillérrel emelkedett. Idő: változó.

Buza áprilisra	0.00—00.
„ májusra	7.65—66.
„ októberre	7.48—49.
Rozs áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.51—53.
Zab áprilisra	0.00—00.
„ októberre	5.57—58.
Tengeri májusra	6.18—19
„ júliusra	6.22—23
Repce augusztusra	12.50—1260,

LEGÚJABB.

Kisfaludy Á. Béla temetése. Az elhunyt kiváló tudós és író Kisfaludy Á. Béla díszes ravatalát a tudományos- és író világ legkiválóbbjai látogatták meg tegnap s a ravatal el van borítva gyönyörű koszorúkkal s ezek közt ott van a Tudomány Egyetem tanári karának remek koszorúja. A délután 4 órakor lefolyt temetésen pedig kiváló módon nyilatkozott meg az általános részvét.

A temetésen megjelent Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Császka György kalocsai érsek, Széchényi Miklós gróf győri püspök és az egyetemi tanárok kivétel nélkül a rektor vezetése mellett.

Csekonics grófné temetése. Csekonics Jánosné grófné elhunyt nagy részvétet keltett az országban mindenütt, miután a grófné nagy áldozatokat hozott a jótékonyágnak. A zombolyai kastély nagy termében van felállítva a virággal, koszorúkkal elhalmozott ravatal, melyet a vidék előkelőségei látogatnak meg. A temetés ma délután 3 órakor lesz.

A szász király Bécsben. György szász király aki most uralkodóknak vendége tegnap reggel minden kíséret nélkül vadász-kirándulást tett a mannswarthi udvari vadászterületre, ahol Gudenus báró fővadászmeister üdvözölte a királyt. Az erre rendezett hajtóvadászaton a király több őzbakot ejtett el. A király a délután folyamán visszatér a Hofburgba és este résztvesz az Ottó főherceg augarteni palotájában adandó családi ebéden. A Burgban tegnap este adott diszebed után a király az Augarten-palotába hajtattott és Ottó főhercegnél és Matild szász hercegnőnél teázott, azután visszatért a Burgba.

Sikkasztás az állampénztárban. A lugosi pénzügyigazgatóság kiküldöttje tegnap rovancsolás alá fogta az orvicsai állampénztárt, a hol nagymérvű sikkasztásokat fedezett fel. A nyomban megejtett vizsgálat kiderítette, hogy 47,000 koronánál több hiányzik. Ebből az összegből azonban a pénztárban elrejtve mintegy 17,000 koronát megtaláltak úgy, hogy a hiány még körül belül 30,000 korona. Rieser Hugó adótárnokot nyomban kérdőre vonták és az adótárnok beismerte, hogy Szabó Mózi ellenőrrel egyetértve elsikkasztották a hiányzó összeget és hogy a bűnös manipulációt már tíz év óta folytatják. Riessert, mint Szabót nyomban letartóztatták.

Öngyilkos aggastyán. Nem mindennapi, hogy aggastyánok szánják el magukat az öngyilkosságra. Most azonban egy 82 éves aggastyán öngyilkosságáról értesít tudósítónk. A fővárosban Reichenbrecht István rézműves, lakásának pincéjében felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Lakásán egy levelet találtak, a melyben azt írja, hogy munka nélkül nem tud élni, munkát pedig aggkorára való tekintettel sehoh sem kapott, ezért öngyilkos lett.

Szerencsétlenül járt kirándulók. Megrendítő szerencsétlenség történt Temes-Kubin közelében a Dunaágon. Délután hat fiatal iparoslegény és négy leány, kubini iparosok gyermekei, kirándulásra indultak a Dunaág közötti szigetre. A társaság nagyon jól mulatott és csak akkor jutott eszükbe a hazatérés, amikor már a vihar kitört. A vihar felkorbácsolta a hullámokat s a könnyű járművet, amelyet az ittas és avatatlan kezű legények hajtottak, a hullámok felborították. A szerencsétlenséget fokozta a sötétség is. Mindenki a saját életét iparkodott menteni. Kosztics Józso, Vékics Pál és Szircesv Milutin eszmadialegények a legnagyobb erőmegfeszítéssel dolgoztak a mentési munkán s nekik köszönhető, hogy a leányok közül hárman élve menekültek. Egy Gágity Jelena nevű leány azonban Radován Jásó, Kosztics Péro és Petrovics Illés legényekkel együtt a Dunába fuladt.

Regénycsarnok.

Mili néni németje.

Írta: Vértessy Gyula.

Mili nénémet sárgarézből készült, oroszlánfejes kihuzóval ékeskedő, vén diófaszekrényben, holmi régi irások után kutatva, száraz levendula-esomó alatt egy köteg fényképre akadtam.

Régi megfakult családi képek voltak ezek, magyar ruhás, öreg bácsik, ingvállas, pruszlikos, krinolinós nénik. Az apám is ott volt, fehér magyar nadrágban, kackiás attillában mellette az az anyám, fiatal leánykorából gyöngyös pártával, selyemmel kivarrott vörös garibáldi ingben, a minőt akkriban viseltek a kisasszonyok a marsaliai hős tiszteletére. És ott volt a nagyapám is, jó bővecske zrinyiben kezében a nagyajték pipája, mellette a kuttyája. Haragosan nézett, bizonyára azért, hogy a vándor fotografus sokáig mókázott és ő meguntamár az ülést.

És ott voltak a többiek is mindnyájan. Egyrészüket nem is láttam soha, csak hallottam róluk egyet-mást: vitézlőtetteikről, jóságukról, becsületességükről.

Nem tudom igaz volt-e mindaz a mit beszéltek róluk, de én ismeretlenül is szerettem és becsültem valamennyit.

Egy kettőt még be is kellett mutatnom magamnak. A bemutatásra az én jó, öreg vén kisasszony nagynéném, Mili néni vállalkozott:

— Ezt sem ismerted? Béni bátyádat? az én legfiatalabb öcsémet? Az én legfiatalabb öcsémet? Nagyapád után következett. Szegény szépanyád nem is nagyon örvendett a jövetelének. Hogy is örült volna! Negyvenöt esztendőskorában kis babája születik! Csak a szép apád, az volt rá büszke:

— Még az utolsó is fiú, az árgyélusát! Ebből lesz a a legkülömb legény az árgyélusát!

Ez volt a kedvenc szavajárása.

— Jó reggelt, az árgyélusát!

Hanem bizony a jóslása nem teljesedett be! Mert Béniből bizony nem sok lett! Mikor az apánk halála után megcsináltuk az osztályt, Béni eladta a magarészt Pali bátyjának és fölment uraskodni Pestre. Akkor volt éppen jurátus, persze hogy hamar eluraskodta a „Két pisztolyban meg a „Hét választó"-nál! Az ügyvédi diplomát pedig nem szerezte meg.

(Folytatása következik.)

BLATTNER GYULA

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102 éve alapított üveg- és porcellán üzletét, valamint üvegezési vállalatát május 1-én a Lamprecht (volt Biedermann) palotába helyezi át.

Üzlet áthelyezés
miatt leszallított
árak.

350. szám.

**Az ISTVÁN gőzmalom-társula
ÖRLEMÉNYEINEK
ÁRJEYZÉKE**

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított és 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Szám	Kötelezettség és engedmény nélkül, készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsákonként a 85 kilogram
		kor I	kor	
A	Asztali dara nagyszemű	27	—	—
B	" aprószemű	26	—	—
0	Királyliszt	26	—	—
1.	Lángliszt kivonat	25	—	—
2.	Elsőrendű zsemlyeliszt	24	20	—
3.	Zsemlyeliszt	23	40	—
4.	Elsőrendű kenyérliszt	23	—	—
5.	Közép kenyérliszt	22	40	—
6.	Kenyérliszt	21	40	—
7.	Barna kenyérliszt	20	40	—
7 ^{1/2}	" " II.	19	40	—
8 a	" " III.	15	—	—
11.	Finom korpa zsákka]	8	20	—
12.	Durva korpa zsákka]	8	20	—
	Csirke buza zsák nélkül	7	60	—
	A zsákok súlytartalma — teljsúlyt tisztasulynak véve.			
	A. B. 0—6, számig	85 kiló		
	7. 7 ^{1/2} és 8a szám	70 "		
	11. 12.	50 "		

Debrecen, 1903 ápril 29.

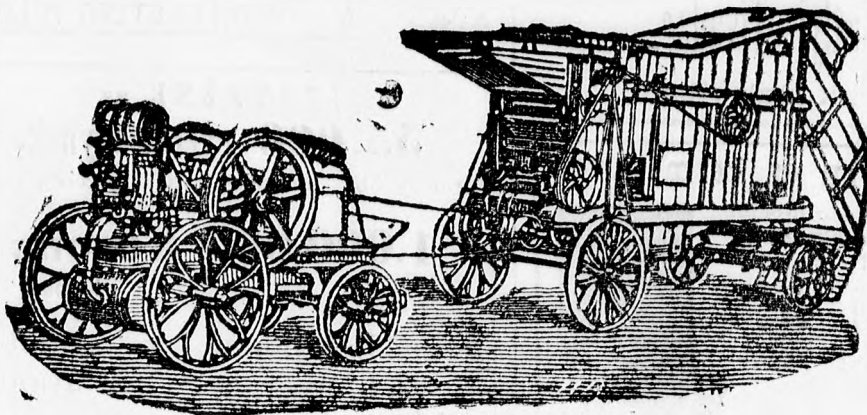
„MAYER” GÉPGYÁR vas- és fémöndöde részv.-társ. **SZOMBATHELY**

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

G a z d a s á g i gépeket, kitűnő szerkezetű **Benzin-motorokat** 2—50 lóerejű

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem gépezet-szükségletlen.

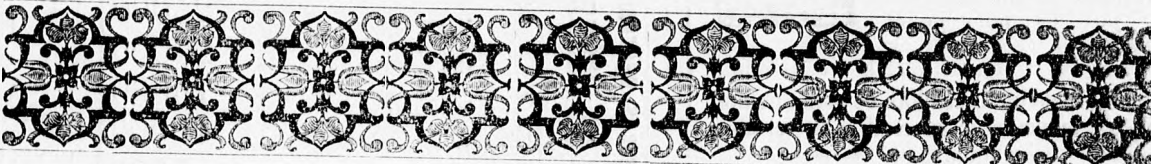
Tűveszély kizárva.

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre különköltés.

Komlóssy Lajos (előbb Szabó Zsigmond)

fűszer, mag- és gazdasági cikkek raktára

Debrecen, Piacz-Hatvan-utca sarok.

Ajánl:

Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül!

LISZT-HARMAT [Oidium] szőlőbetegség ellen kipróbált legjobb szer az

eredeti francozia kénpor

Ára 50 kilogrammos zsákokban 22 fillér kilónként
" 2—10 " " " 26 " "

használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb

A por kapható és megrendelhető:

KOMLÓSSY LAJOS

Telephon 213 szám.

fűszer és gazdasági cikkek raktárában.
Debrecen, Piacz-Hatvan-utca sarkán

A Földes-féle MARGIT-KRÉME legjobb világon Hatása csodás

Anői szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkínzóbb és legbiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

Legkínzóbb a nap és szél befolyása ellen, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsímentes, közkedvelt

FÖLDES-féle

Margit-Créme.

Ezen világhírű arczenődes pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává és üde é varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárákban.

Margit-hőlgypor (3 színben) K. 1.20. Főraktár Debreczenben

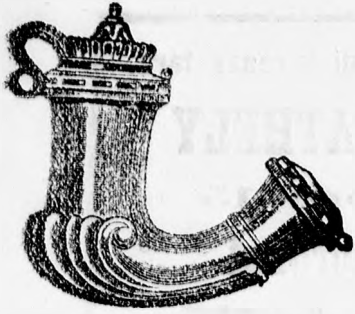
Margit-szappan 70 fill. Margit-fogpép Balázs Ö., Füleki Pál

Margit-arcviz 1 K. (Zahnpaste). Rotschnek V., Emil

Béla gyógyszerárban, Jóna és Jóna drogériájában.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen. Legjobb szepítő szer.

Valódi tajték pipák

és
szipkák,
legjutányosabb
árban
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar,

műipar-áruk üzletében.

Kérjen ingyen és bérmentve

a legújabb, 1903. évi körül-belül
3000 díszes ábrát tartalmazó ár-
jegyzéket

Keleti J.

orvos-sebészeti mű- és kötsze-
gyársztói,

Budapest,

IV. Koronaherczeg-u. 17.

Tartalmazza az összes ujdonságokat, melyek a betegápolás- és kényelemhez szükségesek, minden eszközt rendszeresen a megfelelő betegségekhez osztályozva.

Cs. és kir. szab.

legújabb sérvkötők!

● **MŰLÁBAKAT,** ●

műkezeket amputáltak részére, műfüzőket ferde növéstűk részére, járó- és támgepeket gyermekágyasok és csecsemők részére, teljes betétszerelések, tejsterilizálók stb. továbbá

Valódi francia, amerikai és angol gummi és halhólyag, gummi óvo-specialitások eredeti csomagolásban!

Kozmetikus szerek, köszvény, rheuma és ideg-betegségek gyógyításához szükséges elektroterápiás gépek, valódi angol és szolingeni acéláruk különböző celokira, borotváló eszközök stb.

Olcso árak! Alapítva 1878 Szolidkiszolgálás.

Magyar királyi államvasutak.

40709903 szám.

A III.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évi január hó 1-től számítandó 3 és esetleg 5 évre, vagyis 1906 esetleg 1908 év végéig a használatban levő kezelési nyomtatványok és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkáknak szállítását biztosítani kívánván, ezzel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező kezelési nyomtatványok és ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkák szállítására vonatkozó részletes feltételek és módok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága, anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy ut 73. II. emelet 54. ajtó) kaphatók.

Budapest, 1903. március havában.

Az igazgatóság.

(Utárrnyomás nem díjaztatik.)

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
8 " "	20000
8 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer és jut. kor. összegben	14.459,000

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben (utárvételezni kérem (postautalvánnyal küldöm (nem tetsző (mellékelem bankjegyekben (bélyekekben) (törleendő.

Pontos cím:

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk
Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk
nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka
a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely
nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az
összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorso-
lási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió**
459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsol-
nak ki. Az egész vállalat állami felügyelet
alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek
tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt — 75 vagyis 1.50 kor
egy negyed ($\frac{1}{4}$) " 1.50 " 3.—
egy fél ($\frac{1}{2}$) " 3.— " 6.—
egy egész (1) " 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz
beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos
tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk
azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 9-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körut 46 a.

Fiókok: 1. Váci körut 4.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.